
Białystok, 17.12.2012

Prezentacja wyników badań pod nazwą „Diagnoza partycypacji w kulturze w województwie podlaskim”

Badania były realizowane przez Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgieerki w Białymstoku i Fundację Laboratorium Badań i Działań Społecznych „SocLab” w ramach programu Obserwatorium Kultury prowadzonego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Celem diagnozy było:

- przeprowadzenie badań dostarczających pełnej i rzetelnej wiedzy z zakresu **potrzeb kulturalnych** mieszkańców woj. Podlaskiego;
- wskazanie **głównych barier** uczestnictwa w kulturze wysokiej;
- ilościowo-jakościowe określenie **wizerunku instytucji kulturalnych**, w tym Teatru Dramatycznego, i ocena ich działalności artystycznej;
- zmierzenie poziomu **kapitału kulturowego** regionu na podstawie wskaźnika **korzystania przez mieszkańców woj. podlaskiego z instytucji kulturalnych**.

Wnioski:

- Na tle kraju województwo podlaskie posiada **najmniej z krajowych bibliotek publicznych i bardzo słabo rozwiniętą infrastrukturę domów kultury i podobnych instytucji oraz kin stałych**. Region względem innych cechuje **niskie wykorzystanie przez mieszkańców muzeów i kin oraz bardzo niskie bibliotek publicznych i galerii**. Region charakteryzuje uczestnictwo mieszkańców głównie w imprezach organizowanych przez domy kultury i podobne instytucje.
- **Uczestnictwo w kulturze w woj. podlaskim charakteryzuje się dużymi dysproporcjami pomiędzy regionem a Białymstokiem**.
- Co trzeci badany ocenia obecną ofertę kulturalną swego miejsca zamieszkania jako przeciętną bądź słabą. Blisko połowa mieszkańców województwa uważa, iż jest ona dobra bądź bardzo dobra. Istotnie gorzej oceniają ofertę osoby mieszkające poza Białymstokiem.
- Białystok jako stolicę województwa cechuje **niedoinwestowanie infrastruktury kultury oraz słaba promocja zewnętrzna**. Miejska polityka kulturalna jest rozproszona, tworzona i realizowana przy minimalnym zaangażowaniu inicjatyw obywatelskich.
- Największą **barierą nie uczestnictwa w kulturze** jest brak pieniędzy, czasu oraz w przypadku osób spoza Białegostoku, odległość od miejsca wydarzenia.
- **Blisko połowa mieszkańców województwa w ostatnim roku nie odwiedziła żadnej instytucji kultury „wysokiej”**: opery, filharmonii, teatru, galerii sztuki, muzeum. Typowy nie użytkownik kultury wysokiej to osoba po 60 roku życia, spoza Białegostoku, z przeciętną bądź słabą sytuacją

gospodarstwa domowego, emerytowana, z wykształceniem podstawowym bądź zawodowym.

- Blisko 40% osób nie jest w stanie spontanicznie podać ani jednego wydarzenia kulturalnego, imprezy kulturalnej odbywającej się w województwie. **Województwo nie posiada zatem jeszcze dużego i rozpoznawalnego wydarzenia kulturalnego integrującego mieszkańców województwa**, obecnego w powszechnej świadomości oraz promującego je na zewnątrz. Co istotne z badań wynika, że funkcje takich **nie spełniają wysokobudżetowe imprezy jak: Białystok Pozytywne Wibracje czy Podlaska Oktawa Kultur**.
- Słaba jest znajomość spontaniczna instytucji kulturalnych. Jedynie kilka z nich (Opera i Filharmonia Podlaska, Teatr Dramatyczny oraz Teatr Lalek) jest w miarę dobrze kojarzona. Reszta jest słabo pamiętana. Dopiero wymienienie z nazwy danej instytucji aktywizuje i przywołuje w pamięci jej znajomość. Świadczy to o **słabym wizerunku instytucji kulturalnych**. Niska znajomość przekłada się na niską odwiedzalność.

Wybrane dane ilościowe z badania:

- W latach 2000-2011 **liczba czytelników bibliotek publicznych zmalała o 22,1 punktów procentowych (p.p.)**.
- W 2011 roku ponad 91% **sensów kinowych w regionie miało miejsce w Białymstoku**, w tym 77% seansów filmów produkcji polskiej. Na miasto przypada 86,5% widzów z całego regionu.
- W latach 2000-2011 w regionie **odnotowano wzrost liczby odwiedzin muzeów o 22 p.p.** Maleje jednak ich udział w działalności oświatowej. Niemal 2,5-krotnie **wzrosła też liczba odwiedzających galerie i salony sztuki**.
- Mimo wzrostu liczby **teatrów i instytucji muzycznych** w latach 2000-2011 o 17 p.p. **zmalała liczba ich widzów i słuchaczy**.
- W okresie 2002-2011 o 18 p.p. **zmalała liczba mieszkańców przypadających na jedno miejsce w teatrach i instytucjach muzycznych oraz o 14 p.p. liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców**.
- W latach 2007-2011 **doszło do spadku liczby zespołów artystycznych o 16 p.p.** i spadku liczby ich członków 17 p.p. W tym czasie o 28 p.p. **wzrosła liczba kół i klubów** w domach kultury i podobnych instytucjach oraz o 36 p.p. wzrosła liczba ich członków.
- Blisko 40% osób uczestniczących w badaniu **nie potrafiło wymienić spontanicznie żadnej imprezy kulturalnej w Białymstoku**.
- Respondenci o wydarzeniach kulturalnych dowiadują się **głównie z Internetu i od znajomych**.
- **Ponad połowa osób w wieku 60-74 lat nie zna żadnych imprez kulturalnych** oraz nie bierze w nich udziału.

Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych „SocLab” jest organizacją pozarządową, zarejestrowaną we wrześniu 2011 roku. Fundację założyli pracownicy i absolwenci Instytutu Socjologii Uniwersytetu w Białymstoku. Od października 2012 Fundacja rozpoczęła działania jako Regionalne Obserwatorium Kultury, wchodząc w ogólnopolską sieć Obserwatoriów Żywej Kultury. Fundacja należy do „Współtury” – nieformalnej sieci współpracy instytucji działających na rzecz kultury i sztuki w województwie podlaskim.

Nasze działania skierowane są do wszystkich grup społecznych zainteresowanych wykorzystywaniem szeroko rozumianej wiedzy socjologicznej w swojej działalności, w tym szczególnie społeczności lokalnych, samorządów, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz dobra publicznego w różnych dziedzinach życia społecznego.

Więcej informacji: www.soclab.org.pl

Kontakt:

Koordynator Projektu, członek Zarządu SocLab, **Łukasz Kiszkiel**, tel. 609 479 095

Wiceprezes Zarządu SocLab, **Andrzej Klimczuk**, tel. 506 567 665

e-mail: soclab@soclab.org.pl